

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Μαυρίδης Μάριος, Παπαργύρη Στέλλα, Ζωντανός Κώστας

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών - Βιβλιοθήκη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια του έργου «Πλοηγός» (ΕΠΕΑΕΚ II) η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας διερεύνησε τη δυνατότητα ανάπτυξης συστήματος υπηρεσιών ψηφιακής παράδοσης τεκμηρίων. Ένα τέτοιο σύστημα θα πρόσφερε τη δυνατότητα άμεσης παράδοσης των τεκμηρίων που προέρχονται από διαδανεισμό στους προσωπικούς υπολογιστές των χρηστών που τα ζήτησαν.

Αρχικά θα αποστέλλονταν ηλεκτρονικά τα άρθρα που παραλαμβάνονται σε ηλεκτρονική μορφή (αχ. άρθρα που αποστέλλονται με το σύστημα Ariel) σε δεύτερη φάση άρθρα που παραλαμβάνονται σε έντυπη μορφή θα μπορούσαν να σαρώνονται και να αποστέλλονται και αυτά σε ηλεκτρονική μορφή. Η αποστολή άρθρων ως επισυναπτόμενα αρχεία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παρουσιάζει πολλά προβλήματα λόγω του μεγάλου πολλές φορές μεγέθους των επισυναπτόμενων αρχείων. Η λύση της τοποθέτησης των τεκμηρίων σε ηλεκτρονική μορφή σε έναν διακομιστή του παγκόσμιου ιστού από όπου οι τελικοί χρήστες θα μπορούσαν να μεταφορτώσουν τα αρχεία στον προσωπικό τους υπολογιστή προϋποθέτει ένα αξιόπιστο σύστημα ελέγχου της πρόσβασης. Μετά την ανασκόπηση σχετικής αρθρογραφίας και εξέταση των δικτυακών τόπων ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των ΗΠΑ που είχαν αναπτύξει παρόμοιες υπηρεσίες η βιβλιοθήκη επέλεξε το λογισμικό ανοιχτού κώδικα Prospero που δημιουργήθηκε και συντηρείται από την Prior Health Sciences Library του Ohio State University.

Το Prospero είναι ένα σύστημα που επιτρέπει την ηλεκτρονική παράδοση τεκμηρίων μέσω του παγκόσμιου ιστού. Ανάμεσα στα πλεονεκτήματα που προσφέρει είναι η δυνατότητα λήψης και αποστολής αρχείων pdf, η απόλυτη συμβατότητα του με το επικρατέστερο εμπορικό πακέτο Ariel με το οποίο μπορεί είτε να συνεργαστεί είτε να το υποκαταστήσει, η συμβατότητα του με όλους σχεδόν τους τύπους σαρωτών. Άλλα πλεονεκτήματα του συστήματος ο έλεγχος πρόσβασης που προσφέρει μέσω της αυτόματης απόδοσης στο χρήστη μοναδικών κωδικών πρόσβασης και της αυτόματης ενημέρωσης τους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η δυνατότητα αυτόματης διαγραφής από τον διακομιστή των ηλεκτρονικών τεκμηρίων που παραλαμβάνει ο τελικός χρήστης, η δυνατότητα εναλλακτικής αποστολής των τεκμηρίων ως επισυναπτόμενα αρχεία σε ηλεκτρονικές επιστολές και οι μεγάλες δυνατότητες παραμετροποίησης όλων των παραπάνω.

Το λογισμικό εγκαταστάθηκε με ελάχιστα προβλήματα σε ένα διακομιστή Windows 2000, συνδεδεμένο με έναν σαρωτή Minolta PS7000. Έγινε παραμετροποίηση σύμφωνα με τις ανάγκες της Βιβλιοθήκης και διαμορφώθηκε ένας δικτυακός τόπος υποδοχής των χρηστών. Το σύστημα άρχισε να λειτουργεί πιλοτικά τον Ιούλιο του 2003. Μέχρι το τέλος του χρόνου η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αναμένεται να αποστέλλει ηλεκτρονικά το σύνολο των τεκμηρίων διαδανεισμού, για όσους χρήστες το επιθυμούν, προσφέροντας τους έτσι ταχύτερη εξυπηρέτηση και

χωρίς την ανάγκη φυσικής χους παρουσίας στο χώρο της Βιβλιοθήκης.

Λέξεις κλειδιά: Πρόσπερο, Σύστημα Ηλεκτρονικής Αποστολής Τεκμηρίων, Βιβλιοθήκη, Διαδικιο, Εγκατάσταση, Υπηρεσίες, Διαδανεισμός, Άρθρο

DEVELOPMENT OF WEB-BASED DOCUMENT DELIVERY SERVICES BY MACEDONIA UNIVERSITY LIBRARY

Marios Mavridis, Stella Papargeris, Kostas Zontanos

University of Macedonia, Economic and Social Sciences - Ubrary

ABSTRACT

Within the framework of "PLOGIS" Macedonia University Library seek the possibility of developing a Web-based document delivery service. As technology advances and patrons' demands increase for timely access to information, librarians seek new methods to improve document delivery and interlibrary loan services whilst monitoring and controlling copyright issues.

The procedure would have two main features: Either an electronically received article (i.e. through ARIEL) could be send electronically, or, printed articles could be scanned and send electronically. In many instances e-mail delivery of articles could be a source of various problems related to the size of the attached files. A reliable solution would be to store all articles on a web server where users can access them through the Internet. Extensive literature review and Internet exploration session dictated the use of PROSPERO, as the most appropriate software for the Library needs. PROSPERO is an open source application developed by Prior Health Science Library of Ohio State University.

Prospero is a web based document delivery system. Its main advantages are the capability of sending and receiving PDF files, its perfect interaction with ARIEL, its compatibility with a wide range of scanner models, the authorization system through unique ID's (automatic creation and send to the user), the capability of article deletion by the user, the email article attachment and the administrative options of all the above.

PROSPERO was installed relatively easy on a Windows 2000 server, connected to a Minolta PS7000 scanner. It was adapted accordingly to serve the Library needs and with the development of an access web site it started working on July 2003. By the end of 2003 Macedonia University Library intends to fully convert the document delivery procedure through PROSPERO, providing the chance for a faster and more efficient service without the need of the user's physical presence in library promises.

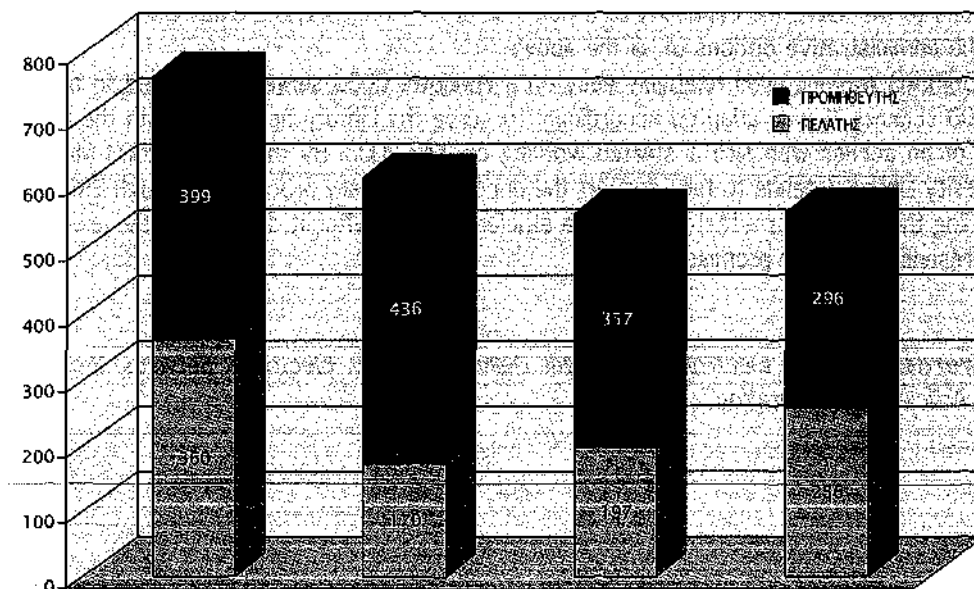
Keywords: *Prospero, Electronic Document Delivery, Library, Electronic Services, World Wide Web, Article, Implementation.*

1. Εισαγωγή

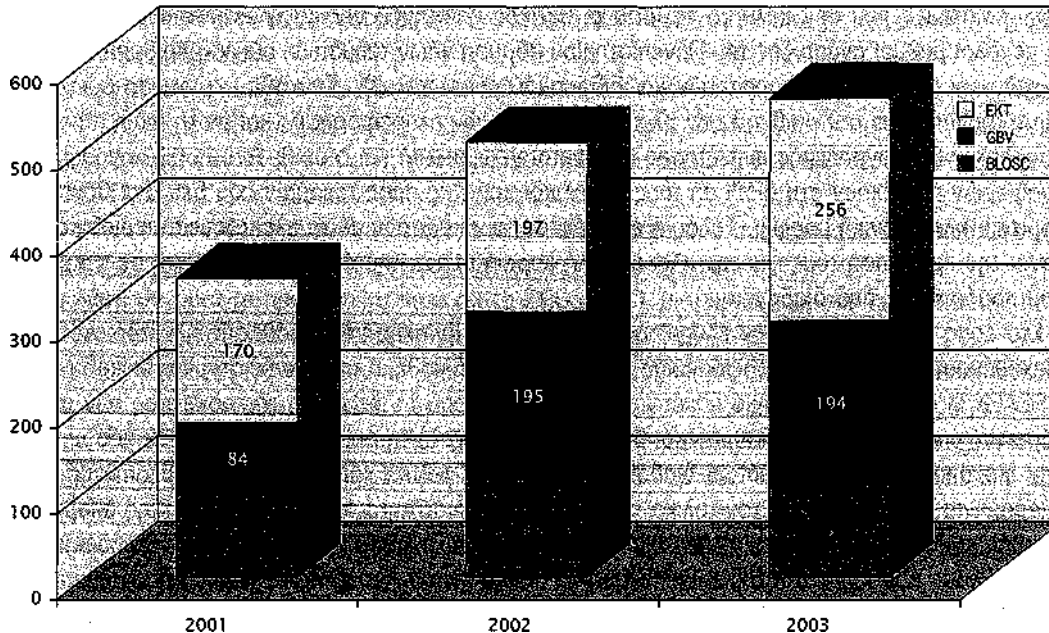
Με την εξάπλωση της χρήσης του παγκόσμιου ιστού και ίου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθώς και τη διάδοση τεχνολογιών ψηφιοποίησης πρώτες οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και πρωτίστως οι ιατρικές βιβλιοθήκες των ΗΠΑ άρχισαν να εξετάζουν την διακίνηση τεκμηρίων διαδανεισμού μέσω του διαδικτύου. Η μείωση του κόστους και του χρόνου αποστολής, παραλαβής και παράδοσης στον τελικό χρήστη των τεκμηρίων που προέρχονται από διαδανεισμό είναι τα πιο προφανή πλεονεκτήματα της διαδικτυακής ανταλλαγής τεκμηρίων. Από την άλλη πλευρά τεχνικά ζητήματα (μορφότυποι ψηφιοποιημένων τεκμηρίων, έλεγχος και διαχείριση διακινούμενων μέσω διαδικτύου εγγράφων), ζητήματα εξοικείωσης του προσωπικού με τις νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας και ζητήματα προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας υψώνονταν ως εμπόδια στη γενικευμένη χρήση συστημάτων ηλεκτρονικής ανταλλαγής τεκμηρίων.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 με τη χρήση του λογισμικού πακέτου Ariel πολλές βιβλιοθήκες αλλά και οι σημαντικότερες υπηρεσίες διάθεσης τεκμηρίων υιοθέτησαν την ανταλλαγή τεκμηρίων μέσω του διαδικτύου. Το Ariel είναι ένα προϊόν που δημιούργησε και διέθετε στην παγκόσμια αγορά μέχρι τις αρχές του 2003 σε σχετικά χαμηλή τιμή ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και συγκεκριμένα η κοινοπραξία ακαδημαϊκών και ειδικών βιβλιοθηκών RLG {Research Libraries Group}. Με τη χρήση του Ariel οι βιβλιοθήκες έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν ψηφιοποιημένα τεκμήρια σε έναν ελαφρώς διαφοροποιημένο μορφότυπο αρχείων TIFF.

**Συνοδικός Όγκος Διαδανεισμού
βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Μακεδονίας
μέσω ΕΔΕΤΒ**

Αιτήσεις Διαδανεισμού Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Στην Ελλάδα σήμερα ελάχιστες ακαδημαϊκές ή ερευνητικές βιβλιοθήκες που συνεργάζονται με ανταλλαγή τεκμηρίων (διαδανεισμός άρθρων περιοδικών) στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την αποστολή τεκμηρίων. Έτσι ο χρόνος παραλαβής ενός άρθρου (φωτοτυπία του οποίου αποστέλλεται με το συμβατικό ταχυδρομείο) από μια βιβλιοθήκη του εσωτερικού είναι συνήθως πολύ μεγαλύτερος (1 έως 2 εβδομάδες) από τον αντίστοιχο χρόνο παραλαβής από έναν διαθέτη του εξωτερικού (πχ. BLDSC ή GBV μέχρι 9/2003) που αποστέλλει τα τεκμήρια μέσω διαδικτύου σε ψηφιακή μορφή (1 έως 2 ημέρες). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο χρόνος παραλαβής αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο ικανοποίησης χρηστών από τις υπηρεσίες διαδανεισμού σε όλες τις αντίστοιχες διεθνείς έρευνες.

Με την συλλογική απόκτηση πρόσβασης σε χιλιάδες νέους τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών μέσω της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEALink) τα τελευταία τέσσερα χρόνια που για τις περισσότερες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες σήμαινε υπερδεκαπλασιασμό της συλλογής των περιοδικών τους θα περίμενε κανείς αντίστοιχη δραματική μείωση της ανταλλαγής τεκμηρίων μέσω διαδανεισμού. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία για το διαδανεισμό στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, παρατηρείται μια σταθεροποιητική τάση στο συνολικό όγκο των διακινούμενων τεκμηρίων από το 2002 και μετά, ύστερα από μια αρχική πώση της τάξης του 18% το 2001 (έτος που η χρήση των νέων ηλεκτρονικών περιοδικών ωρίμασε στις περισσότερες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες). Επίσης τα τελευταία δύο χρόνια (2002, 2003) παρατηρείται σταθερός ρυθμός αύξησης 30% στις αιτήσεις προς άλλες βιβλιοθήκες και διαθέτες. Τα παραπάνω μπορεί

να οφείλονται βέβαια σε ιδιομορφίες της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας όπως η θεματική εξειδίκευση του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε κοινωνικές και τελευταία σε ανθρωπιστικές επιστήμες που δεν καλύπτονται όσο οι θετικές επιστήμες από τα ηλεκτρονικά περιοδικά ή οι μεγάλοι ρυθμοί ανάπτυξης του Πανεπιστημίου (ίδρυση νέων τμημάτων, αύξηση αριθμού προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και διδακτικού προσωπικού). Σε κάθε περίπτωση όμως μέσω της ανάπτυξης του αριθμού των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης και με τη διάθεση νέων εργαλείων βιβλιογραφικής αναζήτησης αυξάνεται γεωμετρικά και ο αριθμός των βιβλιογραφικών αναφορών που έχουν στη διάθεση τους οι τελικοί χρήστες προς τεκμήρια που δεν διατίθενται ακόμα σε ηλεκτρονική μορφή. Τέλος η εξοικείωση των χρηστών με τα ηλεκτρονικά περιοδικά αυξάνει την προτίμηση τους για την ηλεκτρονική μορφή έναντι της έντυπης ακόμα και σε τεκμήρια που προέρχονται από διαδανεισμό.

Στο έργο «Πλοηγός: Από την πληροφορία στη γνώση: Ενίσχυση της διάθεσης ηλεκτρονικού περιεχομένου και παροχή πληροφοριακής παιδείας στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας» (ΕΠΕΑΕΚ II) προβλέπεται ειδικό πακέτο εργασίας με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών διαδανεισμού και βασικούς στόχους: α) τη σημαντική μείωση του μέσου χρόνου ικανοποίησης των αιτημάτων διαδανεισμού για τον τελικό χρήστη (ημερομηνία αίτησης έως ημερομηνία παραλαβής από τον τελικό χρήστη), β) τη δυνατότητα άμεσης και ευέλικτης υποβολής αιτημάτων και παραλαβής τεκμηρίων από την πλευρά των τελικών χρηστών χωρίς να απαιτείται η φυσική τους παρουσία στη Βιβλιοθήκη και γ) τη μείωση του χρόνου αποστολής τεκμηρίων προς τις συνεργαζόμενες βιβλιοθήκες. Μέχρι το 2001 ένας χρήστης για να ζητήσει και να παραλάβει ένα άρθρο περιοδικού μέσω της διαδικασίας του διαδανεισμού θα έπρεπε να επισκεφθεί τη Βιβλιοθήκη δύο έως τρεις φορές (υποβολή έντυπης φόρμας, προπληρωμή σε περίπτωση διαδανεισμού από διαθέτη του εξωτερικού, παραλαβή φωτοτυπιών και τελική εξόφληση). Από το 2001 δίνεται η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και σήμερα ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός μιας αντίστοιχης της έντυπης φόρμας που θα διατίθεται μέσω των ιστοσελίδων της Βιβλιοθήκης και θα προβλέπει πεδία που υποχρεωτικά θα πρέπει να συμπληρωθούν για να αποσταλεί η φόρμα. Για να επιτευχθούν όμως πλήρως οι προαναφερθέντες στόχοι απαιτείται επιπλέον: α) η ανταλλαγή τεκμηρίων με τις συνεργαζόμενες βιβλιοθήκες και τους διαθέτες μέσω του διαδικτύου β) η δυνατότητα παράδοσης στον τελικό χρήστη των τεκμηρίων σε ηλεκτρονική μορφή και γ) ένα ηλεκτρονικό σύστημα λογιστικής διαχείρισης ή/και ένα ασφαλές σύστημα ηλεκτρονικών πληρωμών με ταυτόχρονη απλοποίηση του υπολογισμού της χρηματικής επιβάρυνσης του χρήστη. Για την διαδικτυακή ανταλλαγή τεκμηρίων έχει ήδη προβλεφθεί από το έργο η προμήθεια του λογισμικού πακέτου Ariel, η οποία όμως καθυστερεί λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας προμήθειας λογισμικού μέσω ενιαίων για όλα τα πακέτα εργασίας διαγωνισμών που προβλέπει το ΕΠΕΑΕΚ II. Για την αναμόρφωση της πολιτικής κοστολόγησης και τη μηχανογράφηση της λογιστικής διαχείρισης εκτελείται αυτήν την εποχή σχετική μελέτη.

2. Στόχοι

Πάντα υπήρχε η ανάγκη άμεσης αποστολής άρθρων τόσο σε μεμονωμένους χρήστες αλλά και ανταλλαγή μεταξύ των βιβλιοθηκών.

Στην περίπτωση των χρηστών η αίτηση της αποστολής γινόταν είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε με τη φυσική παρουσία του ατόμου στο χώρο της βιβλιοθήκης (έντυπη αίτηση). Η αποστολή γινόταν είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε με fax είτε με προσωπική παραλαβή από την βιβλιοθήκη.

Παρόμοια ήταν και η διαδικασία για τις βιβλιοθήκες. Ωστόσο οι διαδικασίες αυτές συνοδεύονταν από σημαντικά προβλήματα όπως το μεγάλο μέγεθος των άρθρων (στην περίπτωση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), την μεγάλη καθυστέρηση και ταλαιπωρία του κοινού αφού θα έπρεπε να μεταβαίνει πολλές φορές στο χώρο της βιβλιοθήκης.

Υπήρχε κατά συνέπεια η ανάγκη για ένα πιο αυτοματοποιημένο σύστημα που θα απαιτούσε την μείωση των βημάτων από την αποστολή έως τη λήψη του άρθρου.

Τη λύση σε αυτά τα προβλήματα παρέχει το PROSPERO, μια εφαρμογή που επιτρέπει την αποστολή και λήψη άρθρων σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του διαδικτύου.

Από τη σκοπιά της βιβλιοθήκης υπήρχε παράλληλα η ανάγκη για ένα σύστημα το οποίο δεν θα απαιτούσε μεγάλη οικονομική επιβάρυνση, θα ήταν γρήγορο και εύκολο στην εκπαίδευση και χρήση του. Το PROSPERO είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα (κατά συνέπεια δωρεάν), με φιλικό και εύχρηστο περιβάλλον. Παράλληλα τόσο η εγκατάσταση του όσο και η διαχείριση του είναι μια σχετικά απλή διαδικασία. Τέλος σημαντικός παράγοντας ήταν και η συνεργασία του με το αντίστοιχο εμπορικό πακέτο ARIEL το οποίο ήδη κατείχε σημαντικό μερίδιο της αγοράς κάτι το οποίο επετεύχθη απόλυτα στην τελευταία έκδοση του προγράμματος (PROSPERO 2.0).

3. Εγκατάσταση της εφαρμογής (Prospero)

3.1 Φάση 1η (Φεβρουάριος 2003)

Η εγκατάσταση του Prospero πραγματοποιήθηκε στο πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου 2003. Τυπικά θα επρόκειτο για μια απλή διαδικασία μιας και δεν απαιτούνταν κάποιες ιδιαιτερότητες, υπήρχε ωστόσο η ανησυχία εμφάνισης ποικίλων προβλημάτων. Η ανησυχία αυτή προέκυψε τόσο από το γεγονός ότι επρόκειτο για λογισμικό ανοιχτού κώδικα, όσο και από την ανάγνωση των μηνυμάτων αναφοράς προβλημάτων που υπήρχε στον δικτυακό χώρο του Πανεπιστημίου του Ohio. Στην συγκεκριμένη λίστα υπήρχε μεγάλος αριθμός αναφορών για προβλήματα που αφορούσαν θέματα ανεπάρκειας του κώδικα, αποτυχίας της εφαρμογής είτε ακόμα και προβλήματα με τα στοιχεία των χρηστών.

Στην περίπτωση της εγκατάστασης στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας η διαδικασία της εγκατάστασης σε πρώτο στάδιο εξελίχθηκε ομαλά. Παρέμενε λοιπόν η διαδικασία των δοκιμών για επιβεβαίωση ή όχι των ανωτέρω ανησυχιών.

Η εγκατάσταση έγινε σε έναν προσωπικό υπολογιστή με επεξεργαστή Pentium III 1,6GHz, 1GB μνήμη και λειτουργικό σύστημα Windows 2000 Professional. Για τη σάρωση των άρθρων εγκαταστάθηκε ένας σαρωτής Minolta PS7000. Απαραίτητη ήταν η εγκατάσταση active perl μιας και η διαδικασία ελέγχου του χρήστη και παρουσίασης των άρθρων, γινόταν μέσω ενός script βασισμένου σε Perl. Ο Server που χρησιμοποιήθηκε ήταν ο Microsoft Internet Information Server 4.0.

3.2 Φάση 2η (Μάρτιος 2003-Απρίλιος 2003)

Κατά τη δεύτερη αυτή φάση πραγματοποιήθηκε η πιλοτική λειτουργία της εφαρμογής. Από την πρώτη κιόλας εβδομάδα λειτουργίας με εικονικούς χρήστες εμφανίστηκαν προβλήματα με την λίστα των χρηστών μιας και υπήρχε απώλεια των δεδομένων τους.

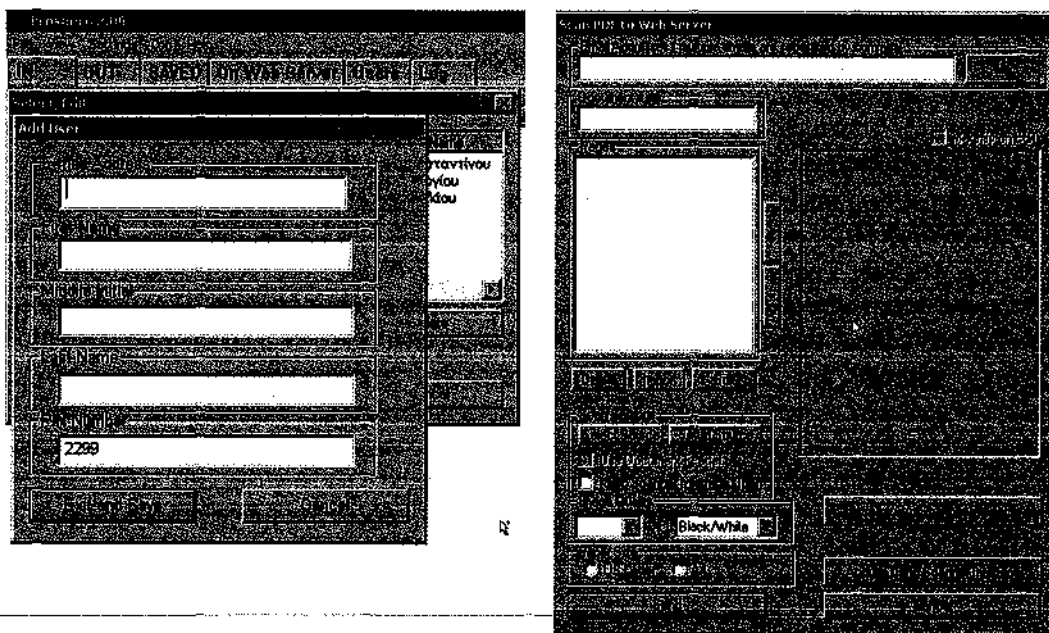
Επίσης εμφανίστηκαν προβλήματα με τη περίοδο χρήσης του κάθε χρήστη (session). Όλα τα παραπάνω αντιμετωπίστηκαν με παρεμβάσεις στον κώδικα Perl. Οι λύσεις προέκυψαν τόσο από την λίστα αναφοράς προβλημάτων όσο και από προσωπικές παρεμβάσεις.

Στη φάση αυτή δημιουργήθηκαν και οι ανάλογες ιστοσελίδες πρόσβασης αλλά και η μορφή των ηλεκτρονικών μηνυμάτων που αποστέλλονταν.

4. Λειτουργία της εφαρμογής

4.1 Μεμονωμένοι χρήστες

Το πρώτο βήμα που κάνει ο χρήστης είναι να αιτηθεί την αποστολή του άρθρου μέσω ηλ. Ταχυδρομείου. Ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος αφού λάβει την αίτηση καταχωρεί τα στοιχεία του χρήστη στην εφαρμογή (Όνοματεπώνυμο, Διεύθυνση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου) όπου αυτόματα αποδίδεται ένας μοναδικός κωδικός στον χρήστη ενώ παράλληλα (επίσης αυτόματα) αποστέλλεται και στον χρήστη ένα μήνυμα με οδηγίες για την παραλαβή του άρθρου και τα στοιχεία τα οποία καταχωρήθηκαν.

Ο βιβλιοθηκονόμος έχει τη δυνατότητα να σαρώσει το άρθρο είτε να το αποστείλει αμέσως εάν υπάρχει ήδη αποθηκευμένη ηλεκτρονική έκδοση.

Επισημαίνεται ότι η ιστοσελίδα αυτή μετά από σχετική εδωποίηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για να παραλάβετε ένα άρθρο που ζητήσατε μέσω διαδικτύου. Για να έχετε πρόσβαση στο άρθρο σας πρέπει να έχετε εγκατεστημένο στον υπολογιστή σας το **Adobe Acrobat Reader**. Εάν συνδέεστε επιτυχώς, συμπληρώνοντας τα στοιχεία που απαιτούνται στην παρακάτω φόρμα, θα σας εμφανιστεί μια λίστα των άρθρων που έχετε ζητήσει. Κάντε κλικ σε ένα από αυτά. Εάν το άρθρο εμφανιστεί στην οθόνη σας δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Εάν δεν εμφανιστεί επικοινωνήστε με το Helpdesk ή προσπαθήστε να μεταφορτώσετε και εγκαταστήσετε το Acrobat μόνοι σας.

Σημείωση: Χρησιμοποιώντας την υπηρεσία ηλεκτρονικής παράδοσης άρθρων συνεπάγεται σε αποδέχεται τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (Ν.2121/93, Ν.3049/2002 άρθρο 14 και Ν.3057/2002 άρθρο 61). Επίσης δηλώνετε υπεύθυνα ότι τα άρθρα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για προσωπική σας χρήση ή έρευνα. Απαγορεύεται η περαιτέρω αναπαραγωγή και διάδοση του συγκεκριμένου αντιγράφου με

Με την παραλαβή αυτού του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ο χρήστης μπορεί να πάει στην ηλεκτρονική διεύθυνση που υποδεικνύεται στο μήνυμα και να εισαγάγει τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του/της και τον κωδικό.

Μόλις εισαχθούν σωστά αυτοί, ο χρήστης εφοδιάζεται με έναν κατάλογο διαθέσιμων εγγράφων για ανάγνωση. Αυτή η ίδια οθόνη θα δηλώσει στον χρήστη πόσες φορές ή μέρες επιτρέπεται η πρόσβαση στο έγγραφο. Η παράμετρος αυτή μπορεί να ορισθεί

από τον διαχειριστή του συστήματος με σκοπό να αντιμετωπισθεί το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων.

Από το συγκεκριμένο δικτυακό τόπο μπορείτε να έχετε πρόσβαση σε ένα άρθρο για 10 το πολύ φορές και για διάστημα 3 εβδομάδων από τη στιγμή που θα πάρετε τη σχετική ειδοποίηση του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Γμήμιο Διδακτικό Διαδικασίας

PDF Document	2	1776.8 K	1	10-24-03 10:16
PDF Document	3	1721.1 K	1	10-24-03 10:22

Παρακαλούμε κλείστε την περίοδο εργασίας αφού ολοκληρώσετε την ανάκτηση των άρθρων.

Αυτή η διαδικασία παρακάμπτει το πρόβλημα των μεγάλων αρχείων που συνδέονται με τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ επιπλέον θέτει το αρχείο περισσότερο μέσα στην περιοχή ελέγχου μας.

Μέσω του Prospero είναι δυνατό να αποσταλεί ένα αρχείο pdf και με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, εάν αυτό απαιτείται.

4.2 Επικοινωνία μεταξύ Βιβλιοθηκών

Στη περίπτωση που επιθυμούμε την αποστολή ενός άρθρου μεταξύ δυο βιβλιοθηκών τότε η διαδικασία είναι απλούστερη. Το PROSPERO είναι συμβατό με το ARIEL, επομένως μόλις αποσταλεί κάποιο άρθρο από μια βιβλιοθήκη τότε αυτόματα η εφαρμογή δέχεται το άρθρο και το αποθηκεύει. Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι αυτοματοποιείται πλήρως και η επικοινωνία μεταξύ βιβλιοθηκών.

5. Λογισμικό ανοιχτού κώδικα και πνευματικά δικαιώματα

Το 2003 όμως εμφανίστηκαν και στον τομέα της συνεργασίας των βιβλιοθηκών για την ανταλλαγή τεκμηρίων τα γενικότερα προβλήματα που προκύπτουν από την αντίδραση των εταιρειών λογισμικού στο κίνημα για λογισμικό ανοιχτού κώδικα και από την αντίστοιχη αντίδραση των εκδοτικών εταιρειών στην διακίνηση εγγράφων μεταξύ των βιβλιοθηκών με πρόοχημα το σεβασμό των πνευματικών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα στις αρχές του 2003 το Ariel μεταβιβάστηκε από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό FLG στην κερδοσκοπική εταιρεία Infotrieve και τον Σεπτέμβριο του 2003 εντελώς απροειδοποίητα η Prior Health Sciences Library ανέστειλε τη διάδοση και χρήση της έκδοσης 2.0 του λογισμικού Prospero ανακαλώντας μάλιστα τις άδειες χρήσης που είχε μέχρι εκείνη τη στιγμή ελεύθερα παραχωρήσει. Τον ίδιο μήνα η μεγάλη κοινοπραξία γερμανικών βιβλιοθηκών GBV ανέστειλε τη διάθεση τεκμηρίων σε βιβλιοθήκες εκτός Γερμανίας ύστερα από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων εκδοτικών εταιρειών και άλλων διαθετών τεκμηρίων. Σε αυτό το αβέβαιο και θολό τοπίο το μόνο παράθυρο ελπίδας είναι η υπόσχεση της Prior Health Sciences Library ότι συνεχίζει την ανάπτυξη της έκδοσης 3.0 του Prospero που θα είναι σύντομα ελεύθερα διαθέσιμη.

Ο τομέας διαδανεισμού είναι ιστορικά ένας προνομιακός χώρος συνεργασίας μεταξύ των βιβλιοθηκών που συμβάλλει στη συνεργατική διαχείριση των πηγών πληροφόρησης που οι Βιβλιοθήκες διαθέτουν προς όφελος των χρηστών τους. Πέρα από τις μεμονωμένες προσπάθειες για την ηλεκτρονική ανταλλαγή τεκμηρίων διαδανεισμού οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλουν να διερευνήσουν τις δυνατότητες εφαρμογής ενός κοινού ολοκληρωμένου συστήματος συνεργατικής διαχείρισης πληροφοριακών πηγών που θα εξασφαλίζει άμεση διεπαφή με τον/τους συλλογικό/ούς κατάλογο/ους, θα είναι συμβατό με τα σχετικά καθιερωμένα (ISO ILL, Z39.50) και αναδύομενα (Open URL) πρότυπα και θα υποστηρίζει τη λογιστική διαχείριση των αιτημάτων διαδανεισμού.

6. Σχετικές ηλεκτρονικές διευθύνσεις

PROSPERO (<http://bones.med.ohio-state.edu/prospero/>)

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Μακεδονίας (PROSPERO)<http://prospero.uom.gr>)